

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: TO-3T/8/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616010101
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Krausová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4616010101.39

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Krausovej a prísediacich členov senátu A. B. a C. D. B., v trestnej veci obžalovaného E. A. pre zločin zneužívania vlastníctva podľa § 248 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom v Topolčanoch dňa 12.09.2023 takto

r o z h o d o l :

obžalovaný

E. A. F. G. H. I., narodený XX. XX. XXXX v Topolčanoch,
trvale bytom J., K. B. XXXX/XX,

s a u z n á v a v i n n ý m , ž e :

v presne nezistenom čase v období od 13.04.2011 až do skutočného zastavenia všetkých stavebných prác na základe rozhodnutia č. 2012/Výst.00568-K/3 zo dňa 07.02.2012 o zastavení prác nad rámec ohlášenia vydaným Mestom Topolčany ako príslušným stavebným úradom, minimálne však do 25.04.2012 ako konateľ spoločnosti H. L. M., s.r.o. so sídlom J., D. B. XXXX, IČO: XXXXXXXX, v J. na A. F. v priestoroch budovy „N.“ ako aj jej okolí a na oplotení, všetko na parcele č. XXX/X, k.ú. J., pričom budova „N.“ je národnou kultúrnou pamiatkou evidovanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. XXXXX/X, ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti vykonával stavebné úpravy a udržiavacie práce v rozpore s rozhodnutiami Krajského pamiatkového úradu v Nitre, predovšetkým s rozhodnutím pod zn.: NR-11/639-3/3017/Gaz zo dňa 13.04.2011, s rozhodnutím pod zn. NR-11/2181-2/10627/Gaz zo dňa 29.11.2011 a v rozpore so záväzným stanoviskom pod zn. NR-11/2378-4/11554/Gaz zo dňa 30.12.2011, čím došlo k poškodeniu nehnuteľnosti a zániku pamiatkových hodnôt na predmetnej nehnuteľnosti a tým k poškodeniu dôležitého kultúrneho záujmu na ochrane kultúrnych pamiatok podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

t e d a :

poškodil dôležitý záujem tým, že poškodil vlastnú vec alebo jej časť, ktorá požíva ochranu podľa osobitného predpisu,

t ý m s p á c h a l :

prečin zneužívania vlastníctva podľa § 248 odsek 1 Trestného zákona.

Podľa § 44 Trestného zákona súd u p ú š ť a od uloženia súhrnného trestu obžalovanému, pretože trest uložený obžalovanému rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp.zn. BB-3T/36/2019 zo dňa 06.12.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1To/2/2020 zo dňa 24.03.2021, právoplatného dňa 24.03.2021 pokladá na ochranu spoločnosti a nápravu páchatela za dostatočný.

o d ô v o d n e n i e :

Okresná prokuratúra Topoľčany podala obžalobu pod sp.zn. Pv 267/2012/4406 na obž. E. A. (ďalej len „obžalovaný“), pre zločin zneužívania vlastníctva podľa § 248 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v obžalobe. Na hlavnom pojednávaní dňa 06.05.2019 upravila kvalifikáciu podľa § 248 ods. 1 Trestného zákona

Okresný súd Topoľčany na základe obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany prejednal trestnú vec obžalovaného a rozsudkom zo dňa 6.05.2019 č.k. 3T/8/2016 ho oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písmeno b) Trestného poriadku.

Okresná prokuratúra Topoľčany podala voči rozsudku odvolanie a Krajský súd v Nitre uznesením sp.zn. 1To/78/2019 zo dňa 04.12.2019 vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol s tým, že podľa § 8 Trestného zákona, trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Prečinu zneužívania vlastníctva podľa § 248 odsek 1, 3 Trestného zákona sa dopustí ten, kto poškodí dôležitý kultúrny záujem alebo iný všeobecný záujem tým, že zničí, poškodí, urobí neupotrebitelnou alebo zašantročí vlastnú vec alebo jej časť, ktorá požíva ochranu podľa osobitného predpisu a spácha takýmto činom značnú škodu. Objektom tohto trestného činu je dôležitý kultúrny záujem alebo iný dôležitý všeobecný záujem. Predmetom útoku je vlastná vec, či jej časť - v tomto prípade nehnuteľnosť, ktorá požíva ochranu podľa osobitného predpisu.

Objektívnu stránku je konanie, ktorým páchatel' - vlastník poškodí dôležitý kultúrny záujem chránený osobitným predpisom, t.j. zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Pri subjektívnej stránke sa vyžaduje úmyselné zavinenie minimálne v nepriamom úmysle vedúce voči nehnuteľnosti, ktorá je chránená osobitným predpisom. Dôležitý kultúrny záujem definuje najmä zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok v súlade s vedeckými poznatkami a medzinárodnými zmluvami v oblasti európskeho a svetového dedičstva, ktorým je Slovenská republika viazaná. Ochranou pamiatkového fondu je súhrn činností a opatrení zameraných na identifikáciu, výskum, evidenciu a v tejto trestnej veci významné zachovanie, obnova a reštaurovanie kultúrnej pamiatky. Podľa § 28 odseku 2 písmeno a/ až h/, odsek 3 písmeno a/ až c/ a odsek 4 písmeno b/ zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, má vlastník národnej kultúrnej pamiatky povinnosti:

- vykonávať na svoje náklady základnú ochranu kultúrnej pamiatky,
- užívať kultúrnu pamiatku v súlade s jej pamiatkovou hodnotou,
- oznámiť zmluvnej strane v prípade prevodu vlastníctva, že na kultúrnu pamiatku sa vzťahuje režim ochrany podľa tohto zákona,
- umožniť zamestnancom orgánu na ochranu pamiatkového fondu a oprávneným osobám po predložení služobného preukazu vstupovať do priestorov nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, ak nie sú obydliím, alebo im predložiť hnutelnú kultúrnu pamiatku na dokumentačné účely, výskumné účely alebo s cieľom zabrániť poškodeniu alebo zničeniu kultúrnej pamiatky,
- strpieť označenie kultúrnej pamiatky, ak tak rozhodol krajský pamiatkový úrad,
- strpieť sprístupnenie kultúrnej pamiatky, ak nie je obydliím, pre verejnosť podľa vopred určených podmienok, na určený čas a za náhradu, ak tak rozhodol krajský pamiatkový úrad,
- zabezpečiť osobitnú ochranu kultúrnej pamiatky a na nevyhnutný čas zveriť hnutelnú kultúrnu pamiatku do úschovy na vopred určenom mieste, ak vznikne mimoriadna situácia, - zabezpečiť osobitnú ochranu kultúrnej pamiatky, na nevyhnutný čas zveriť hnutelnú kultúrnu pamiatku do úschovy na vopred určenom

mieste v období krízovej situácie a v čase vojny a v čase vojnového stavu zabezpečiť kultúrnu pamiatku podľa predpisov medzinárodného práva.

- bezodkladne každé ohrozenie, poškodenie, odcudzenie alebo zničenie kultúrnej pamiatky, - každú zamýšľanú zmenu využitia kultúrnej pamiatky, a ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, aj jej vypratanie, - najneskôr do 30 dní každú uskutočnenú zmenu vlastníctva kultúrnej pamiatky

- je povinný s nehnuteľnosťou nakladať a užívať ju tak, aby neohrozoval pamiatkové hodnoty nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny.

Krajský súd v Nitre konštatoval, že je objektívne preukázanou skutočnosťou, že nehnuteľnosť - budova „N.“, súpisné číslo XXX, F. O. D. P. XXX/X, O. F. A. P. X, k. ú. J., je národnou kultúrnou pamiatkou zapísanou v zozname pamiatkového fondu pod číslo XX/XXX/X. Jedná sa o historickú budovu secesnej vily postavenú v roku 1904. Rovnako v priebehu dokazovania bolo zistené, že vlastníkom NKP spolu so zastavanou plochou a nádvorím bola firma H. L. M., L., IČO XXX XXX XX L. sídlom D. B. XXXX, J., ktorej konateľom je obžalovaný. Forma vlastníctva k tejto nehnuteľnosti sa počas inkriminovaného obdobia žiadnym spôsobom nezmenila a túto skutočnosť nezmenila ani zmluva o nájme nebytového priestoru zo dňa 28.11.2011 uzavretá medzi H. L. M., L. a C. L., L., z pohľadu povinností vlastníka ako sú vyššie citované v zákone č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. V časti tejto zmluvy, v ktorej bola „prenesená“ povinnosť vlastníka na nájomcu, je možné hovoriť o neúčinnosti takejto zmluvy od počiatku jej uzavretia (ex tunc), pretože k „preneseniu“, či lepšie povedané k zbaveniu takýchto povinností voči orgánu štátnej správy nie je možné. Závery znaleckých posudkov napriek ich autorite (viď stavebná fakulta STU) je potrebné vyhodnocovať v kontexte s ostatnými dôkazmi, použitou metodikou pri vypracovávaní znaleckého posudku (resp. zákonnosťou posudku z pohľadu jeho obligatórných a obsahových náležitostí v zmysle zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a zadanými otázkami, na zodpovedanie ktorých boli znalci požiadaní. Ak súd prvého stupňa dospeje k názoru, že k takémuto ustáleniu škody za súčasného stavu dokazovania nie je možné dospieť, bude potrebné pribrať do konania nezainteresovaný znalecký ústav, ktorý na podklade obsahu vyšetrovacieho spisu, všetkých znaleckých posudkov vyhodnotí skutkový stav na predmetnej nehnuteľnosti v čase skutku, vyčíslí najmenšiu zistiteľnú hodnotu škody spôsobenej nepovolenými zásahmi a zaujme stanovisko v postupe znalcov v doposiaľ vykonaných znaleckých posudkoch a ich záverov.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, svedkov Q. D. A., C. D., E. D., D. L., Q. H. R., S. T., Q. C. R., Q. S. U., M. R., C. D. M., výsluchom znalcov Q. E. S., Q. D. E., Q. S. B., E. B., E. G., G. A., G. Q. U. D., D., C. C. T., D., Q. D. B., D., vykonaním ohliadky miesta činu, prečítaním listinných dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní i súdnom konaní.

Obžalovaný E. A. na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie, že je nevinný. Vypovedal, že objekt „Vilka“ je vo vlastníctve spoločnosti H. L. M. L. V. bol zmluvne prenajatý dňa 28.11.2011 spoločnosti C. L. L., ktorá vedela, že objekt je pamiatka. Na základe štúdií Q. A. a Q. U. skúmali, či je reálne prehlbenie pôvodného suterénu a prístavby suterénu vilky. Nájomca si mal na tieto práce vybaviť stavebné povolenie a súhlas pamiatkového úradu. Neskôr nájomcovi pre hrubé porušenie zmluvných podmienok zmluvu vypovedali od mája 2012. Spoločnosť H. L. M., L. bola zároveň zaviazaná stavebným úradom a pamiatkármi bezodkladne vykonať zabezpečovacie práce na objekte, ktoré v danom prípade ako jediné objednávala od spol. J.. Dodatočne dal spraviť stavebné povolenie, projektovú dokumentáciu a všetko ohľadne statiky vykonával Q. E. a Q. U.. Pokiaľ dňa 24.01.2012 bolo jeho spoločnosti doručené oznámenie o nariadení štátneho stavebného dozoru na 03.02.2012 s výzvou na okamžité a zastavenie prác, toto neprevzal, bol dlhodobo PN. O stavebných prácach vykonávaných nájomcom nemal prehľad, D. L. ho neinformoval o priebehu prác ani nezabezpečoval kúrenárske práce v objekte počas rekonštrukcie nájomcom. Poukazoval na to, že Vilka bola v havarijnom stave, pokúšali sa o jej záchranu.

Svedok Q. D. A. – uviedol, že obžalovaný ho oslovil ako architekta na zmenu účelu užívania stavby z lekárne na piváreň – herňu v objekte tzv. Vilka. Projektovú dokumentáciu spracoval podľa odporúčania pamiatkového úradu a za projektovú dokumentáciu fakturoval odberateľovi H. L. M. L.. Kľúče od N. boli v herni C.. Všimol si aj vykopaný a rozšírený suterén. Každý si všimol, že vonku boli bagre a kopali suterén. Všimol si, že avizovaná rekonštrukcia nebola v súlade s jeho projektovou dokumentáciou, v interiéri i v exteriéri. Spoločnosť C. L. L. nepozná, nevie, či stretol M. R., jej konateľa.

Svedkyňa C. D. sa nevedela vyjadriť, kto oslovil jej spoločnosť J. L. na záchranárske práce na objekte Vilka., ani k fakturácii za vykonané práce.

Svedok E. D. uviedol, že je výkonný riaditeľ spoločnosti J. L., ktorá vykonávala sanačné stavebné práce v budove Vilka od 14.06.2012 na základe objednávky H. L. M. L.. C. J. ako príslušný stavebný úrad rozhodlo o statickom spevnení budovy, čo bolo treba bezodkladne vykonať. Práce vykonávali len v exteriéry, komunikoval so spoločnosťou H. L. M. L. cez pána L., ktorý poskytol súčinnosť za vlastníka nehnuteľnosti.

Svedok D. L. uviedol, že bol zamestnancom spoločnosti H. L. M. L.. Zabezpečil vyvesenie informačnej tabule, že hľadajú nájomcu v čase, keď rekonštrukcia budovy nezačala. Riešil drobné opravy vody, elektriny ale s rekonštrukciou nič nevybavoval. Zúčastnil sa na predbežných rokovaníach pred začatím stavebných prác, potom firma našla nájomcu spoločnosť Mantra, ktorá začala vykonávať stavebné a rekonštrukčné práce. Nevedel uviesť, akí zamestnanci pracovali na objekte Vilka, kto výstavbu riadil a platil za materiál.

Svedkyňa Q. H. R. uviedla, že ako zamestnankyňa Pamiatkového úradu SR, KPÚ Nitra je vedúca pracoviska Topoľčany. Budova Vilka je historická secesná budova. Na základe žiadosti spoločnosti H. L. M. L. z 28.03.2011 bolo vydané rozhodnutie KPÚ Nitra č.NR-11/639-3/3017/Gaz zo dňa 14.03.2011, kde boli určené podmienky na zmenu užívania stavby budovy Vilka s tým, že sa musia zachovať historické podlahy, nátery stien a omietky. Neboli možné žiadne zásahy do existujúceho muriva. Dňa 28.11.2011 spoločnosť H. L. M. L. predložila žiadosť o vydanie rozhodnutia ohľadne obnovy 1. nadzemného podlažia interiéru aj exteriéru, čomu úrad vyhovel. Bola tam daná podmienka archeologického výskumu v prípade realizovania zemných prác. Prípravnú dokumentáciu vypracoval Q. A.. Nato vydal úrad záväzné stanovisko, že je nutné zachovať historické podlahy a drevené výplne, všetky pôvodné omietky alebo nátery. Všetky žiadosti podávala iba spoločnosť H. L. M. L., s ktorou úrad komunikoval. Podľa rozhodnutí povinnosťou vlastníka v prípade rozšírenia zámeru obnovy alebo akýchkoľvek drobných zmien stavebných úprav bolo treba žiadať KPÚ o vydanie rozhodnutia či stanoviska, čo majiteľ nespĺnil a začatie prác neoznámil. Dňa 11.01.2012 bolo zistené, že na budove Vilky sa vykonávajú práce nad rámec ohlásenia, vydaných rozhodnutí a záväzného stanoviska a začiatok práce podľa rozhodnutia nebol KPÚ ohlásený. Nato boli oznámené termíny vykonania pamiatkového dohľadu na 19.01.2012, kde sa obžalovaný ospravedlnil z dôvodu dlhodobej PN a oznámil, že nikoho nemôže za seba splnomocniť. Na základe miestneho zisťovania v exteriéry nehnuteľnosti boli zistené nepovolené práce, ktoré spadajú pod stavebné povolenie. Mesto Topoľčany oznámilo štátny stavebný dohľad na 03.02.2012, obžalovaný sa znovu ospravedlnil z dôvodu PN a žiadal preloženie termínu. Na mieste boli zistené vykonané práce nad rámec ohlásenia, bol určený ďalší termín stavebného dohľadu na 07.02.2012, kde bol obžalovaný znovu PN a Mesto Topoľčany vydalo v tento deň rozhodnutie voči H. L. M. L. o okamžitom zastavení prác vykonávaných nad rámec ohláseniu mestu. Ani na ďalší termín dňa 21.02.2012 sa obžalovaný nedostavil, práce na pamiatke naďalej prebiehali a dňa 23.02.2012 Mesto Topoľčany oznámilo začatie konania vo veci zmeny užívania stavby. Obžalovaný sa dostavil a predložil kópiu nájomnej zmluvy so spoločnosťou C. L. L. z 28.11.2011 a uviedol, že všetky práce na nehnuteľnosti spoločnosť C.. Aj dňa 30.03.2012 bolo zistené, že stavebné práce v exteriéry v okolí pamiatky pokračujú, preto dňa 11.04.2012 KPÚ Nitra začal správne konanie vo veci správneho deliktu. Aj pri ohliadke dňa 25.04.2015 za prítomnosti polície bolo evidentné, že práce v exteriéry a interiéry pokračovali nad rámec vydaného rozhodnutia o zastavení prác. Od 25.04.2015 boli zrejme vykonávané len práce, ktoré stabilizovali porušenú statiku objektu. Po apríli 2012 boli na stavbe vykonávané len nevyhnutné práce na jej stabilizáciu a statiku. Vykonan sa archeologický výskum v roku 2012 a určili podmienky pre obnovu tejto budovy v dokumentácii spracovanej Q. E.. Vlastníkovi bola uložená povinnosť navrátiť dlažby a podlahové krytiny do pôvodného stavu. Na základe všetkých porušení zákona o ochrane pamiatkového fondu uložil KPÚ Nitra dňa 06.06.2012 spoločnosti H. L. M. L. pokutu 500.000,-eur. Napokon došlo k zastaveniu správneho konania, ku ktorého právoplatnému uloženiu pokuty nedošlo v lehote do jedného roka, odkedy sa o protiprávnom konaní vlastníka dozvedeli. Na pojednávaní dodala, že sa realizuje obnova pamiatky podľa schválenej projektovej dokumentácie, kde je KPÚ Nitra pravidelne prizývaný a práce prebiehajú v súlade s platnými rozhodnutiami.

Svedok S. T. sa na pojednávaní nevedel vyjadriť k predmetu veci, preto bola prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania. Uviedol, že vykonával betonárske práce v budove Vilky, až do výkonu trestu dňa 26.06.2012. Niekoľko ho oslovil, tak odbehol do Vilky, kde raz prišli policajti a všetci ušli. Meno majstra,

ktorý im dával pokyny nevedel uviesť. Nevedel sa vyjadriť k vlastníckym či nájomným vzťahom k objektu. Svedok L. dával pokyny ako majster iba v objekte Telecom, kde pracoval, v objekte Vilka bol iný majster.

Svedok Q. C. R. uviedol, že je spolumajiteľ a konateľ spoločnosti D. L.. Bánovce nad Bebravou. Obžalovaný ho oslovil kvôli inštalácii ústredného kúrenia v budove Vilky na prízemí. V objekte bol osobne s obžalovaným, možno aj so L., miestnosti boli vypratane. Jeho spoločnosť vykonávala demontáž potrubia a počas prác, kedy sfunkčnili kúrenie na prvom poschodí a začali vykonávať prípravy na kúrenie na prízemí tam prišla polícia. Za práce dostal zálohu 6000,- eur. Spoločnosť C. L. L. nepozná, ani jej konateľa M. R..

Svedok C. V. A. uviedol, že mal v minulosti ambulanciu ORL v priestoroch Vilky až do 03.12.2012. Vždy, keď bol v budove problém s dodávkou elektriny, volali pána L. zo spoločnosti H. L. M. L.. Vedel o prácach v suteréne Vilky. Nevedel, či boli porušené pamiatkové predpisy. Nevšimol si, či obžalovaný bol v objekte Vilky, venoval sa pacientom.

Svedok L. R. uviedol, že Slovenský poľovnícky zväz, okresná organizácia Topoľčany mala prenajatú kanceláriu na prvom poschodí budovy N.. Mal vedomosť, že od januára do apríla 2012 v budove na prízemí a suteréne prebiehali stavebné práce, došlo aj k podkopaniu suterénu, čo bolo viditeľné aj zvonku. Nevie, kto práce vykonával. Počas prác mali problémy s kúrením, ktoré bolo odpojené a vždy v prípade poruchy jednal s pánom L.. Obžalovaného v objekte nevidel, spoločnosť C. L. L. nepozná, ani M. R..

Svedok Q. S. U. uviedol, že je autorizovaný statik. Čo sa týka úprav budovy Vilka, pracoval na menšej úprave komína, mal podklady od architekta a posudzoval staticky navrhované úpravy. Navrhovalo sa rozšírenie suterénu v rámci objektu, vyhotovil projektovú dokumentáciu. Prehľboval sa celý suterén, zvyšovala sa svetlá výška suterénu, vybudovával sa čiastočne nový suterén, mimo pôvodný pôdorys objektu. Postupne podbetónovali nosné steny a tam, kde predtým suterén nebol, sa vyhotovili nové stropy- železobetónové dosky. Na tieto práce ho oslovil obžalovaný, komunikoval len s ním a fakturoval firme obžalovaného. Faktúry boli aj uhradené. Obžalovaný mu spomínal nejakého nájomcu budovy, bližšie sa vyjadriť k tejto veci nevedel.

Svedok M. R. (počas súdneho konania zomrel) na hlavnom pojednávaní využil právo nevyповedať. V prípravnom konaní, po vznesení obvinenia obžalovanému vypovedal, že bol konateľom spoločnosti C. L. L.. Žiadne rekonštrukčné práce na budove Vilky neorganizoval, nič tam neplánoval, nekomunikoval so žiadnym architektom, statikom, projektantom a nespomína si, že by v súvislosti s tým niekoho vyplácal. Nevedel uviesť, či vedel, že budova Vilky je pamiatkovo chránená, ale bola udelená nejaká pokuta s obrovskou sumou spoločnosti obžalovaného, ktorý je majiteľom tej budovy. Jemu nebolo nič doručené z pamiatkového úradu ohľadom rekonštrukcie Vilky. Nevie, kto vykonával predmetné práce. Kľúče od budovy nemal, ak tam bol, iba s obžalovaným. K nájomnej zmluve ohľadne tejto nehnuteľnosti sa vyjadril, že je na nej jeho podpis, nepamätá sa kedy bola podpísaná, ale nebola nikdy naplnená. Plánoval vo N. zriadiť herňu až po prípadnej rekonštrukcii. Niekedy sa stalo, že ho obžalovaný oslovil, že potrebuje ľudí na kopanie alebo búracie práce a týchto mu zohnal, no nič, čo mali robiť, on neorganizoval.

Svedok C. D. M. uviedol, že pracuje na KPÚ v Nitre ako samostatný radca – archeológ. Predmetná Vilka je potencionálne archeologické nálezisko, čo súvisí s výstavbou tejto pamiatky v roku 1904 do skoršieho obdobia. Na objekte Vilky prebiehali práce nad rámec povolenia. Bola nariadená ohliadka nehnuteľnosti, na prvý termín sa do budovy nedostali, nebol im umožnený vstup, boli tam až za asistencie polície. Zistili výkopové práce v interiéri aj v exteriéri, asi 4 metrovú jamu v exteriéri a v suteréne asi 1 meter hlbokú jamu. Profily boli zapažené proti zrúteniu staticky, nedalo sa ich ohliadnuť. Stav nehnuteľnosti bol po vybagrovaní v suteréne vyše 1 meter podkopaný a ak by niečo v tomto suteréne z hľadiska archeologického bolo, tak už to bolo vo veľkej miere zničené. Toto platí aj pre exteriér. Nemôže potvrdiť, či by boli nejaké archeologické nálezy danej nehnuteľnosti v interiéri i v exteriéri. Prvý krát videl obžalovaného na KPÚ v Nitre na prejedaní správneho deliktu v máji 2012, kde bol ako vlastník národnej kultúrnej pamiatky prejednaný a bola mu uložená pokuta asi 500 000 eur, ktorú pamiatkový úrad nevymohol. Pokuta bola uložená za poškodenie národnej kultúrnej pamiatky a to jej statiky, zničenie historických podláh, omietok, malieb, resp. výmalby, ktorá bola súčasťou pamiatky. V rozhodnutí sa riešila aj archeológia, že neboli zabezpečené žiadne výskumy archeologické, reštaurátorské, stavebno-historické, ktoré mali predchádzať samotnej rekonštrukcii. Prácam v tomto

rozsahu, ako boli vykonané, mal predchádzať archeologický výskum, pričom niektoré z prác, ktoré boli vykonané, by neboli ani odsúhlasené – povolené. Určite by neboli povolené práce – vytrhanie podláh, ktoré boli historické, pretože by museli byť najskôr posúdené, či je potrebné ich zachovať prípadne obnoviť, doplniť poškodené časti a tiež nebolo by povolené podkopanie suterénu, kde bol vytvorený ďalší priestor smerom do hĺbky.

Na ústnom prejednaní správneho deliktu bola aj ďalšia osoba - pán, ktorý tvrdil, že je splnomocnenec, prevzal záväzky a je zodpovedný za vykonanie prác.

Znalecký posudok Q. E. S. opisuje jednotlivé stavebné zásahy na objekte Vilky, v jej exteriéry aj interiéry. Znalec konštatuje, že konzultanti prizvaní znalcom Q. E. do konania z komory reštaurátorov absolvovali ohliadku nehnuteľnosti a vydali odborné stanovisko a určenie hodnoty nákladov potrebných na opravu interiérov v rozsahu kópií nástenných maliarskych dekorácií, čo odhadli na 30000 eur. Konečnú celkovú výšku ceny určil zo súčtu stavebných prác, reštaurátorských prác a nákladov na prípadný archeologický prieskum na sumu 19323,92 eur plus vyčíslená približná hodnota na reštaurovanie interiérov podľa konzultantov 30000 eur spolu určil sumu 49323,92 eur.

V doplnku č. 1 posudku uviedol, že by bolo jednoznačne potrebné, aby sa spracoval elaborát zameraný na vyčíslenie komplexnej pamiatkovej úpravy budovy s položkovitým rozpočtom pod dozorom KPÚ v Nitre. V hodnote výšky škody ním určenej v sume 19323,92 eur je aj hodnota určená znalcom Q. B. v sume 6789,95 eur. Na pojednávaní dodal, že sumu 30000 eur prevzal od konzultantov – sochárov a maliarov prizvaných znalcom Q. E.. Nevedel sa však vyjadriť, aký prepočet škody títo reštaurátori robili, čo oni zahrnuli do sumy 30000 eur. Jeho posudok je z hľadiska odboru stavebníctva – poruchy stavieb a nie pamiatkovej ochrany.

Znalec Q. D. E. na základe vyžiadania vyšetrovateľom v znaleckom posudku uviedol, že na objekte Vilky v jednotlivých miestnostiach boli odstránené podlahové nášľapné konštrukcie – historické parketové vlysy, boli poškodené vnútorné omietky a na základe odborného stanoviska reštaurátorov. Vzhľadom k nedostatočnému dokumentačnému materiálu títo odhadli odbornú realizáciu kópií interiérových nástenných maliarskych dekorácií na hodnotu viac ako 30000 eur. Technická škoda nevznikla.

Súd do konania pribral ad hoc ako znalcov akademických sochárov a maliarov – konzultantov znalca Q. D. E..

Znalec E. B. trval na záveroch písomného stanoviska na čl. 113 – 114. Dodal, že do kancelárie komory reštaurátorov bola podaná žiadosť Q. E. o súčinnosť, ktorý chcel pomôcť pri stanovení hodnoty poškodenia historickej pamiatky a to výtvarných prvkov. S kolegami reštaurátormi G. a A. urobili hrubú ohliadku, reštaurátorský výskum nerobili. Preštudovali materiál KPÚ, urobili hrubú obhliadku. Zistili väčšie poškodenia na základe vykonanej stavebnej činnosti v interiéri aj v exteriéri, že reštaurátorský výskum nerobili. V objekte Vilky bola umiestnená klimatizácia, došlo k poškodeniu dekoratívnych nástenných malieb, poškodené boli dekoratívne prvky v tvare terasovej podlahy, ktorá bola z časti zničená, z časti poškodená. Po ohliadke všetci traja konzultanti napísali zhruba vyjadrenie, k akému poškodeniu prišlo a teda nimi určená suma 30 000 eur je potrebné vynaložiť na uvedenie poškodených prvkov nehnuteľnosti do pôvodného stavu. Ak je národná kultúrna pamiatka zapísaná v ústrednom zozname pamiatkového fondu a dôjde k jej poškodeniu a na základe rozhodnutia KPÚ, ktorý určí že pamiatku je nutné reštaurovať, je nutné vykonať reštaurátorský výskum a návrh na reštaurovanie. Až následne po jeho schválení môže byť pamiatka reštaurovaná. Keďže bol určený na posúdenie poškodenia štukových prvkov a tieto nezistil, neboli mu ukázané. Nevedel sa vyjadriť, či mu boli predložené fotografie, konkrétna dokumentácia, výskumný materiál vypracovaný C. A., o ktorom sa uvádza v odbornom stanovisku, ktoré spoluvypracoval. Pri ohliadke nič nedokumentoval, ani znalec tam nebol. K výške škody poškodenia štukových prvkov sa vyjadriť nevedel.

Znalec E. G. trval na odbornom stanovisku na čl. 113 - 114. Bol v telefonickom kontakte so znalcom E., dohodli sa na ohliadke, na ktorú znalec neprišiel. Predtým boli konzultanti na KPÚ, pozreli nejaké doklady, oboznámili sa s problémom, potom išli do Vilky. Oboznámili sa aj s výskumom pána A.. Boli vykonané nejaké sondy na pamiatke. Pokiaľ ide o maľby v interiéri, robil ich človek s vysokou kvalitou umeleckého remesla. Dekoratívna nástenná maľba a jej hodnota nemôže byť porovnávaná s hodnotou malieb v Sixtínskej kaplnke, ale ide o hodnotu kvality umeleckej maľby v danom regióne, ktorá má tiež nespochybniteľnú hodnotu. Zistili vo veľkej hale zbytky dekoratívnej výzdoby, kde steny boli stierkované s natiahnutou sieťkou a toto prekrytie bolo vo veľkom rozsahu. Pokiaľ ide o určenú sumu 30 000 eur, vychádzali z toho, do akej miery by si pamiatka zaslúžila rekonštrukciu. Bolo by potrebné najskôr

vykonať reštaurátorský výskum, ktorý by určil, ako konkrétne s danou pamiatkou nakladať a do akého stavu rekonštrukciu doviest'. V stanovisku sa sústredili najmä na maliarsku časť interiéru a táto hodnota je určená na rekonštrukciu nástenných malieb, prinavrátanie pamiatkových hodnôt interiéru v oblasti maliarskych prvkov.

Znalec G. A. uviedol, že konzultanti sa stretli na KPÚ, pozreli materiály, fotografie aj materiál pána A.. Pokiaľ ide o maľbu „Karkulky“ v interiéri, aj toto je nález, má historickú hodnotu, nie je možné ho bagatelizovať. Boli tam drevené, kamenné prvky. Je potrebný reštaurátorský výskum – návrh na reštaurovanie, určenie technológie, potom je realizácia. Klimatizácia narušila pamiatkovú hodnotu Vilky, je to rušivý prvok. Nenávratne boli odstránené primárne omietkové vrstvy a nanosenie sieťky z reštaurátorského pohľadu a praxe je neprípustné v takomto objekte. Bolo treba určiť, ako sa bude objekt obnovovať, pokiaľ ide o drevené časti boli tam dvere, ktoré boli odložené, vstupných dverí sa stavebný zásah netýkal, ale boli vybraté priečky, dané nosníky v spodnom suteréne. Odpadnuté kusy omietok sa reštaurátori snažia prilepiť a rekonštruovať. Do omietkových vrstiev bolo sekané, problémy boli so statikou nastali v súvislosti so stavebnými zásahmi. V interiéri boli pôvodne omietky, dekoratívne prvky, hodnotili však hlavne interiér. Odhadovaná cena je na viac ako 30 000 eur.

Znalec Q. S. B., ktorého posudok vyžiadal obžalovaný, vo svojich záveroch konštatuje, že rozsah a posúdenie poškodenia konštrukcií a vybavenia pamiatkovo chráneného objektu sú uvedené v bode 2 posudku a hodnota vzniknutej škody na pamiatkovo chránenom objekte je 6789,95 eur, čo predstavuje nevyhnutné náklady na uvedenie chránených konštrukcií a vybavenia podľa architektonicko-historického výskumu a inventarizácie pamiatkovo hodnotných prvkov do pôvodného stavu. Znalec konštatuje, že predmetom ochrany je dekoratívna dlažba a parkety v miestnostiach.

Zo znaleckého posudku znalca C. C. T., D., vyžiadaného obžalovaným vyplýva, že meštianska vila bola tiež súčasťou urbanistických hodnôt, ktoré zostali nezachované, preto jej vyhlásením za kultúrnu pamiatku sa sledovala ochrana pred ďalším narúšaním urbanistických hodnôt, ktoré výrazne utrpeli výstavbou autobusového nástupišťa v jej tesnej blízkosti. Štát ochranou objektu sa snaží o prinavrátanie jej pamiatkovej hodnoty vhodným využitím a takou funkčnou náplňou, ktorá by zodpovedala pôvodnému určeniu stavby. Najväčšou pamiatkovou hodnotou objektu je jeho architektonický výraz daný exteriérovým riešením. Ide o bohatú štruktúru architektonických a dekoratívnych detailov na fasáde, najmä na jej východnej a južnej strane, ktorými pamiatka smeruje do ulice. V kontraste s bohatou exteriérovou výzdobou je interiér bez dekoratívnej plastickej štukovej výzdoby. Významnú pamiatkovú hodnotu majú viaceré detaily a konštrukčné prvky najmä výplň nad schodiskom z farebných sklenených tvárnic tzv. luxfer, kamenné schodiská, okenné konštrukcie s exteriérovými drevenými žalúziami, exteriérové a interiérové dvere a výzdoba podláh terazzo dlaždicami. K záverom konzultantov uviedol, že ceny za reštaurovanie sú komerčnými cenami, preto pre potreby objektívneho zhodnotenia výšky nákladov na reštaurovanie je nevyhnutné porovnať odhad stanovený nimi s viacerými cenovými návrhmi. Vzhľadom na nedostatočný stavebno-historický výskum, ktorý nedokladoval použité materiály ani rozsah ich použitia a nato, že doposiaľ žiadnym výskumom neboli spoľahlivo popísané jednotlivé stavebné etapy na predmetnej kultúrnej pamiatke a tiež vzhľadom na skutočnosť, že kompetentným orgánom nebolo rozhodnuté, ktoré stavebné etapy a prvky sú predmetom pamiatkovej ochrany a treba ich zachovať nemožno zodpovedne zhodnotiť rozsah poškodenia dôležitého kultúrneho záujmu následkom vykonaných stavebných úprav a udržiavacích prác v žalovanom období a teda nemožno ani stanoviť výšku škody na pamiatkových hodnotách predmetnej nehnuteľnosti. Rozhodujúcim nedostatkom pri pamiatkovej ochrane nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, ktorý spôsobil veľkú mieru poškodenia dôležitého kultúrneho záujmu, bolo rozhodnutie KPÚ Nitra zo dňa 30.12.2011, ktorým schválil zmenu účelu využitia pamiatky z lekárne na piváreň a herňu. Toto je v rozpore s dôvodmi na pamiatkovú ochranu objektu ako ju sformulovali vo svojom návrhu v roku 1992 B. – Bóna. KPÚ Nitra pracovisko, Topoľčany pri posudzovaní ochrany pamiatkového fondu rozhodovali bez nedostatočných podkladov a neustanovili legitímnym spôsobom, čo má byť predmetom ochrany. Ďalej vyslovil záver, že monochrómne nátery na stenách vyhotovili remeselníci, maliari – natierači a nie freskári, teda nemajú žiadnu umeleckú – historickú hodnotu. Prinavrátanie pamiatky do pôvodného stavu reštaurovaním nie je možné, pretože nie sú relevantné dôkazy o ňom. Reštaurovaním ani nie je možné dosiahnuť pôvodný vzhľad. Škoda na náteroch nevznikla. Na hlavnom pojednávaní dodal, že stavebnými prácami v súvislosti s rekonštrukciou vilky na tejto nevznikla žiadna ujma, zmenu funkcie vilky spôsobil pamiatkový úrad povolením zmeny účelu stavby.

Na týchto záveroch zotrval znalec aj po vykonanej ohliadke nehnuteľnosti v súdnom konaní a vo svojom doplnku posudku č. 2/2018 uviedol, že pokiaľ pamiatkový úrad SR nevydal stanovisko k výsledkom pamiatkového výskumu predmetnej nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, nie je možné legitímne zodpovedne a s odbornou starostlivosťou zhodnotiť rozsah poškodenia dôležitého kultúrneho záujmu následkom vykonaných stavebných úprav a udržiavacích prác v žalovanom období a ani stanoviť výšku škody na pamiatkových hodnotách nehnuteľností. Označenie predmetnej nehnuteľnej kultúrnej pamiatky ako tzv. Bíliková vila sa vo svetle doterajšieho vedeckého bádania ukazuje ako nepresné, nepravdivé. E. M. v r. 1904 v čase dokončenia stavby bol pravdepodobne neplnoletý, držiteľom koncesnej listiny, ktorá ho oprávňovala k výkonu živnosti murárskej sa stal až v r. 1927 aj ohliadka nehnuteľnosti vykonaná súdom ukázala, že predmetná nehnuteľná kultúrna pamiatka pokračujúcou obnovou podľa platného rozhodnutia KPÚ Nitra z 30.12.2011 zachováva tie jej pamiatkové hodnoty, na ktoré upozornili B. a M. vo svojom návrhu na jej vyhlásenie za kultúrnu pamiatku.

Zo znaleckého posudku ústavu súdneho znelectva Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Stavebnej fakulty a výsluchu poverenej podaním vysvetlenia G. Q. U. D., D. je zrejмый záver, že na základe analýzy podkladov, v súvislosti so stavebnými úpravami a udržiavacími prácami vykonanými v období od 13.04.2011 do 25.04.2012 je potrebné zrekonštruovať nášľapné vrstvy – tezarrovú intarzovanú vzorovanú dlažbu a tiež dubové vlysy v rekonštruovanom objekte. V súlade aj so závermi Expertného posudku C. A. zo dňa 24.03.2017 konštatuje záver, že v rámci doteraz uskutočnených povolených aj nepovolených stavebných prác nedošlo k žiadnemu poškodeniu a znehodnoteniu objektu a jeho pamiatkových hodnôt. Náklady na opravy nášľapných vrstiev podlahových konštrukcií znalecký ústav predpokladá v sume 6789,95 eur.

Zo znaleckého posudku ústavu súdneho znelectva Technickej univerzity v Košiciach č. 4/2023 a výsluchu poverenej podaním vysvetlenia Q. D. B., D. je zrejмый záver, že v budove „Vilka“ nad rámeč povolenia udeleného rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu v Nitre podsp. Zn. NR-11/639-3/2017/Gaz zo dňa 13.04.2011, rozhodnutím pod sp. zn. O./XXXX- 2/10627/Gaz zo dňa 29.11.2011 a záväzným stanoviskom pod sp. zn. NR-11/2378-4/11554/Gaz zo dňa 30.12.2011 V miestnosti č. 1.08, 1.10, 1.13 v zádverí nebola zachovaná historická dekoratívna dlažba. V miestnosti č. 1.01 neboli zachované parkety. V suteréne bola odstránená pôvodná nosná priečka. Nosná priečka bola odstránená aj na prízemí, pričom táto časť bola staticky podchytená oceľovou rámovou konštrukciou. Zrealizovalo sa prehĺbenie jestvujúcich pivničných priestorov podbetonávkou jestvujúcich základov spôsobom postupnej betonáže po úsekoch dĺžky cca 1500 mm šachovnicovým spôsobom. Vyhýbili sa suterénne priestory pod celou stavbou pôvodnej vily s tým, že sa pôvodné základy zosilnili okrem podbetónovania aj pribetónávkou nosnej betónovej steny hr. 150 mm. Účel tejto steny je uloženie nových stropných železobetónových dosiek nad suterénom. Pôvodná podlahová konštrukcia suterénu bola vybúraná. Do pôvodného severozápadného obvodového základového muriva suterénu bol vybúraný otvor pre vstup. V obvodovej murovanej základovej v suteréne boli vytvorené stavebné otvory. Realizovaný bol tiež výkop stavebnej jamy pre suterén mimo pôvodný pôdorys vily v mieste medzi jestvujúcou budovou a murovaným oplotením zo strany autobusového nástupišťa a taktiež zo strany od budovy autobusovej stanice Topoľčany. . finančnú suma, ktorú bolo potrebné vynaložiť na odstránenie stavu spôsobeného stavebnými prácami, úpravami a udržiavacími prácami na budove „Vilka“ vrátane príľahlých pozemkov, vykonaných v období od 3.04.2011 do dňa 25.4.2012 (vo vybranej časti), odhadujeme vo výške 5 947,36 EUR bez DPH hodnoty stavebných prác), na základe smerných orientačných cien z databázy CENEKON 11/2022.

Na hlavnom pojednávaní dodal, že v posudku STU BA boli popísané skutočnosti, ktoré potvrdzujú ich stanovisko v posudku, nemohli vyvrátiť výstup a závery ZP STU na základe dokumentácie v spise resp. posudku. Q. S. vychádzal zo skutočnosti, ktoré popísal vo svojom posudku, na základe naštudovania spisu sa mohli objektívne vyjadriť do tej miery ako sa vyjadrili, pričom predmetnú časť ohodnotenia nemohli objektívne posúdiť inak, ako do odpovedí prezentovali. Z odpovedí je zrejмый, že ohodnocoval aj práce mimo poškodenia pamiatkovej časti chránenej časti. V rámci ohodnotenia predmetných prác použili jednotkové ceny databázy Cenekon 2/2022 a zohľadnili vývoj cien k referenčnému obdobiu indexom vývoja cien pričom jednu položku použili priamo z ohodnotenia Q. B., čo je poznačené v pozn. položky definované vzhľadom na to, že uznali toto riešenie ako objektívne

Súd vykonal ohliadku miesta činu dňa 21.11.2017, exteriéru aj interiéru predmetnej nehnuteľnosti za prítomnosti znalca z odboru pamiatkovej ochrany aj zástupkyne KPÚ Nitra a k tomuto bola vyhotovená

fotodokumentácia na č.l. 1214 a nasl. Súd zistil, že na objekte Vilky prebiehala rekonštrukcia v jej interiéri aj exteriéri.

Ďalej boli prečítané a oboznámené listinné dôkazy zabezpečené v prípravnom konaní i súdnom konaní :
- podľa zmluvy o nájme nebytového priestoru prenajímateľ H. L., M. L. prenajal nájomcovi Krčné C. A., s.r.o. dňa 23.6.2011 priestory v nehnuteľnosti Vilka od 01.07.2011 na neurčito, nájom bol ukončený na základe žiadosti nájomcu 30.9.2012. Rovnaká zmluva bola uzatvorená s prenajímateľom aj s Okresnou organizáciou Slovenského poľovníckeho zväzu v zastúpení L. R.,

- KPÚ v Nitre vydal dňa 13.04.2011 rozhodnutie č. NR-11/639-3/3017/Gaz, ktorým na základe predloženej žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere čiastočnej obnovy národnej kultúrnej pamiatky Vila v Topoľčanoch predloženého vlastníkom pamiatky H. L., Bratislava s. r. o. dospel k záveru, že práce predpokladané v rozsahu oprava podlahovej konštrukcie pri zmene drevenej podlahy a PVC na novú úpravu poterom + dlažba, vyspravenie omietok v interiéri, oprava stropnej omietky sú v záujmoch ochrany pamiatkovým zákonom prípustné a zároveň určil podmienky pre zachovanie pamiatkovej hodnoty veci najmä zachovať historické dochované podlahové krytiny, odborne ošetriť narušené drevené prvky podlahových krytín, podlahové krytiny zachované v havarijnom stave riešiť formou tvarovej a materiálovej kópie. Nariadil tiež vykonať reštaurátorský výskum na nálezoch starších náterových vrstiev a malieb stien a stropov zistených podľa obnovy pod novodobými opadavými, nesúvislými vrstvami a nátermi.

- KPÚ v Nitre vydal dňa 12.06.2012 rozhodnutie č. NR 2012/1155-3/5539/Gaz, ktorým na základe žiadosti o zmenu zámeru obnovy NKP Vila predloženej vlastníkom EUROTEx SR, Bratislava s. r. o. dospel k záveru, že práce predpokladané v zmene zámeru v rozsahu obnova Vily podľa predloženej prípravnej dokumentácie Piváreň, herňa sú z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustné a k tomuto určil aj podmienky pre zachovanie pamiatkovej hodnoty veci na realizáciu predloženej zmeny zámeru (č.l. 204)

- KPÚ v Nitre, pracovisko v Topoľčanoch dňa 30.11.2012 vydal záväzné stanovisko, ktorým súhlasil s projektovou dokumentáciou na dodatočné stavebné povolenie Herňa a piváreň a určil podmienky pre realizáciu obnovy,

- podľa zápisnice KPÚ v Nitre č. I. 209, práce z dôvodu prebiehajúcej obnovy pamiatky prebiehajú v zmysle rozhodnutia KPÚ,

- z ďalších listín je zrejmé, že spoločnosť H. L., Bratislava s. r. o. požiadala KPÚ v Nitre dňa 21.12.2011 o vydanie stanoviska k zmene účelu užívania stavby a KPÚ v Nitre vydal súhlasné stanovisko (č.l. 212 – 214),

- KPÚ v Nitre zvolal na 19.01.2012 o 9.00 stretnutie za účelom vykonania pamiatkového dohľadu v rámci obnovy kultúrnej pamiatky Vilky, kde obžalovaný sa ospravedlnil zo zdravotných dôvodov a žiadal dohodnúť náhradný termín. Ďalší termín bol určený na 20.01.2012 s tým, že je žiaduce niekoho splnomocniť. KPÚ na mieste zistil, že obnova pamiatky sa realizuje v rozpore s vydanými právoplatnými rozhodnutiami. Mesto Topoľčany nariadilo výkon štátneho stavebného dohľadu na 03.02.2012 na stavbe budova lekárne, kde spoločnosť H. L., M. L. oznámila, že obžalovaný je vážne chorý, musí ležať a žiada náhradný termín. Ďalší termín bol určený na 21.02.2012, kde spoločnosť H. L., Bratislava s. r. o. zaslala PN obžalovaného. Podľa miestneho zisťovania KPÚ bol objekt Vilky sprístupnený pre zamestnancov a KPÚ vyslovilo presvedčenie, že vlastníkom kultúrnej pamiatky zámerne znemožňuje preverenie stavu NKP počas jeho obnovy. Nový termín bol určený na 07.03.2012 a dňa 08.03.2012 Mesto Topoľčany rozhodnutím 2012/Výst.00568-Čť zastavilo nájomcovi – stavebníkovi stavby C. L.. Ivánka pri Dunaji všetky stavebné práce na stavbe budovy lekárne, ktoré sú nad rámec ohlásenia stavebných úprav, s ktorými súhlasilo Mesto Topoľčany dňa 17.05.2011. Aj 30.03.2012 KPÚ v Nitre zistil, že práce na obnove pamiatky pokračujú nepovoleným spôsobom a došlo k úplnému odkrytiu nosného a základového múru. KPÚ v Nitre dňa 11.04.2012 oznámil začatie správneho konania vo veci správneho deliktu a určil termín jeho prejednanie na 24.04.2012. Spoločnosť H. L., M. L. oznámila, že konateľ – obžalovaný je v zahraničí a nájomcom nebytového priestoru je spoločnosť C., L.. Miestna ohliadka, ktorú vykonal KPÚ v Nitre dňa 24.06.2012 konštatuje, že stavebnými zásahmi došlo k narušeniu pamiatkových hodnôt, resp. úplnému zániku pôvodných historických omietok a ich náterov a zániku historických podlahových krytín. Ďalšie predvolanie na prejednanie správneho deliktu bolo na deň 17.05.2012 a dňa 06.06.2012 KPÚ v Nitre pod č. NR-2012/1024-2/4840/Gaz rozhodnutím uložil pokutu vo výške 500000 eur spoločnosti H. L., Bratislava s. r. o. za správny delikt podľa § 43 ods. 1 písm. c) pamiatkového zákona. Dňa 04.06.2012 KPÚ v Nitre vydal záväzné stanovisko, ktorým súhlasil s predloženou stavebnou dokumentáciou Statické posúdenie stavby podľa spracovateľa Q. S. U.. Pokiaľ ide o uloženie pokuty, Pamiatkový úrad SR dňa 17.09.2012 (č.l. 247) zrušil rozhodnutie KPÚ v Nitre a vec mu vrátil na

nové prejednanie a rozhodnutie a dňa 17.01.2013 KPÚ v Nitre zastavil konanie vo veci dopustenia sa správneho deliktu voči spoločnosti H. L., Bratislava s. r. o., nakoľko neuložil pokutu v lehote jedného roka odo dňa, keď sa o protiprávnom konaní vlastníka dozvedel t.j. 11.01.2013.

- Balnologické múzeum Piešťany vo svojej výskumnej správe konštatuje, že počas archeologického výskumu neodkryli archeologické pamiatky, nezistili žiadne archeologické nálezy, a teda nie je možné nič prezentovať,

- Mesto Topoľčany dňa 04.06.2012 uložilo spoločnosti H. L., M. L. pokutu 10000 eur za to, že v čase od januára 2012 na stavbe budova lekárne uskutočňoval stavebné úpravy v rozpore s prijatým ohlásením, nezabezpečil podmienky vykonávania štátneho stavebného dohľadu a bránil v jeho výkone, nesplnil výzvu orgánu štátneho stavebného dohľadu, menil stavbu bez stavebného povolenia. Táto pokuta bola spoločnosťou H. L., Bratislava s. r. o. zaplatená 07.11.2012, pričom dňa 27.09.2012 Krajský stavebný úrad v Nitre potvrdil rozhodnutie mesta o uložení pokuty a Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 03.07.2013 sp. zn. 15S/100/2012 zamietol žalobu spoločnosti H. L., Bratislava s. r. o. voči Obvodnému úradu Nitra, (právny nástupca Krajského stavebného úradu Nitra) a Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 30.10.2014 sp. zn. 5SŽP/25/2013 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Nitre.

- v prípravnom konaní bola vykonaná ohliadka miesta činu dňa 25.4.2012, ktorá dokumentuje stav interiéru a exteriéru Vilky, pričom bolo zistené, že pôvodné murivo v suteréne je podbetónované do výšky 1 m, pôvodný suterén je prehĺbený asi o 1 m, rozšírený až na pôdorys budovy, vybudované boli pôvodné nosné múry, nachádzal sa tam rôznych stavebných materiálov aj náradie, základy boli obnažené,

- podľa úradného záznamu na č.l. 327 sa dňa 25.04.2012 vo vnútri vilky a v suteréne nachádzali robotníci K. B., C. M. a S. T., ktorí vykonávali kúrenárske a murárske práce – zalievanie betónových tvárnic,

- podľa listu vlastníctva č. XXXX vlastníkom stavby s. č. XXX na parcele XXX/X, budova lekárne je spoločnosť H. L., M. L. D. B. XXXX, J.,

- Mesto Topoľčany dňa 03.05.2012 nariadilo vykonať neodkladné zabezpečovacie práce na Vilke (č.l. 355) a dňa 04.06.2012 stanovilo podmienky pre vykonanie úprav, najmä znížiť nové betónové obvodové murivo v suteréne, vyhotoviť konštrukciu železobetónovej dosky nad novovzniknutým suterénom a odrezat' vyhotovené steny novovytvoreného suterénu tak, aby nedošlo k ďalšiemu poškodzovaniu murív pamiatky. Podľa fotografií z miestneho šetrenia zo 07.03.2012 je zrejmé, že na stavbe sa nachádzali robotníci, ktorí vykonávali stavebné práce a nachádzal sa v jednotlivých priestoroch interiéru stavebný materiál aj pracovné náradie (č.l. 380 a nasl.).

- so zmenou účelu stavby lekárne na Piváreň – herňa súhlasil aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch dňa 21.01.2012 (č.l. 439),

- podľa výpisu z obchodného registra konateľom spoločnosti H. L., M. L. od 25.9.2000 je obžalovaný, konateľom spoločnosti C. L. L. bol M. R. t.č. nebohý,

- podľa výpisu z listu vlastníctva na č.l. 457 je budova lekárne na s.č. 667 národnou kultúrnou pamiatkou,

- Mesto Topoľčany dňa 28.3.2013 vydalo pod č. 2012/Výst.06428-Čť rozhodnutie – dodatočné povolenie zmeny stavby budova lekárne súp.č. 667 na piváreň a herňu (Vilka) a dodatočne boli povolené už uskutočnené zmeny stavby – odstránenie pôvodnej konštrukcie a vrstiev podláh v časti bývalej officiny a kancelárie na prvé N.P., dodatočné podpivničenie pod miestnosťami vrátane vybudovania novej železobetónovej dosky, odstránenie priečky, nosnej priečky a nové statické zabezpečenie tejto časti oceľovou rámovou konštrukciou. Povolenie sa týkalo aj úpravy podláh celého prvého N.P. a realizácie sadrokartónovej priečky. Podľa rozhodnutia je nevyhnuté vykonať pamiatkový architektonicko-historický výskum na obnovenie pamiatky. Overenie historických omietkových vrstiev a povrchových úprav stien a stropov, overenie historických podláh a úprav povrchových výplní okenných otvorov , exteriérových a interiérových dverných výplní, vrátane ich konštrukčného riešenia. Z rozhodnutia vyplýva, že KPÚ v Nitre súhlasil s projektovou dokumentáciou na dodatočné stavebné povolenie,

- oboznámená bola sprievodná a súhrnná technická správa vypracovaná projektantom Q. D. A., ktorú vyžiadal investor H. L., M. L. a týka sa zmeny účelu užívania stavby z lekárne na piváreň a herňu,

- dňa 22.05.2012 podal H. L., M. L., spoločnosti C., L. výpoveď z nájomnej zmluvy s okamžitou platnosťou, kde nájomný vzťah končí 31.05.2012,

- Ministerstvo kultúry SR, sekcia pamiatok, múzeí a galérií v Bratislave dňa 09.04.1993 pod č. C./XX-XX vyhlásilo N. J. O. A. F. P. X L.P. XXX, č. parc. 223 za kultúrnu pamiatku (č.l. 518),

- KPÚ v Nitre na vyžiadanie súdu oznámil zoznam jednotlivých historických prvkov kultúrnej pamiatky Vily v Topoľčanoch č.l. 825 – 826, ktoré boli predložené k vyjadreniu znalcovi z odboru pamiatkovej ochrany,

- C. G. A. vypracoval expertný posudok na žiadosť obžalovaného, ktorého úlohou bolo vykonanie archeologickej inventarizácie a archeologických prvkov vily. Podľa jeho záveru v rámci uskutočnených povolených aj nepovolených stavebných prác pri obnove nehnuteľnosti Vilky nedošlo k žiadnemu

poškodeniu a znehodnoteniu objektu a jeho pamiatkových hodnôt. Najväčšia hodnota je jeho archeologický, historický výraz.

- podľa úmrtného listu svedok M. R. zomrel dňa XX.XX.XXXX v Nitre.

- dodávateľ D. L.. Bánovce nad Bebravou dňa 04.05.2012 fakturoval odberateľovi H. L., M. L. sumu 6000 eur za prijaté preddavkové zúčtovacie platby a to na základe objednávky spoločnosti H. L., M. L. zo dňa 26.03.2012. O uhradení faktúry svedčí výpis z účtu na č.I. 188,

- zároveň je pripojená faktúra dodávateľa D. L.. týkajúca sa úpravy rozvodov ústredného kúrenia v objekte piváreň, herňa Topoľčany pre odberateľa H. L., M. L. s úhradou 1405,37 eur, ktorá bola uhradená dňa 12.10.2012,

- podľa faktúry č. 1215 dodávateľ Q. C. R., Jacovce fakturoval za vypracovanie projektovej dokumentácie akcie Piváreň, herňa Topoľčany spoločnosti H. L., M. L. dňa 28.11.2012 sumu 1100 eur,

- Q. S. U., statik Oslany fakturoval spoločnosti H. L., M. L. faktúrou č. 12/2012 dňa 18.05.2012 za vypracovanie projektovej dokumentácie stavebnej časti a statiky pre stavbu Piváreň, herňa v Topoľčanoch sumu 3250 eur, ďalej za statický posudok pre stavbu dňa 24.05.2012 sumu 600 eur, dňa 16.02.2012 za vypracovanie statického posudku pre stavbu 450 eur a úhrady týchto súm vyplývajú z výpisu z účtu a príjmových dokladov na č.I. 200-202,

- podľa materiálu I. etapa architektonicko-historického výskumu a inventarizácie pamiatkovo hodnotných prvkov predmetom ochrany predmetnej vily sú kamenné schodisko, vytrážové okno východného rizalitu, nadstavec s datovaním, pôvodné kamenné dlažby schodiskovej chodby a podesty vonkajšieho schodiska festóny, pásové šambrány okien, suprafenestry, parapety okien a remeselno-umelecké prvky: hlavné vstupné dvere, ornamenty strešných rytierov, pás vetracích okien, helmica východného rizalitu. Tento materiál určil aj návrh pamiatkovej obnovy a to odstrániť mladšie vrstvy náterov a zistiť stav zachovania pôvodnej výmalby, podľa potreby prichytiť k podkladu, doplniť chýbajúcu výzdobu a postup prác bližšie špecifikovať v reštaurátorskom zámere.

Obžalovaný predložil záznam zo dňa 15.03.2017 (č.I. 957, 955), podľa ktorého Q. R. z KPÚ v Nitre potvrdzuje, že neexistuje písomný záznam, či reštaurátori E. G., G. A. a E. B. navštívili KPÚ za účelom poskytnutia listín, fotografií a dokumentov pre znalca. Zároveň z tohto vyplýva, že v rokoch 2013-2014 sa dostavil na KPÚ pracovisko v Topoľčanoch znalec pravdepodobne Q. S., ktorý bol ústne upovedomený o tom, že všetky podklady boli poskytnuté políciou na ktorú sa má obrátiť.

K osobe obžalovaného súd zistil, že je ženatý, vykonáva podnikateľskú činnosť. V odpise z registra trestov má jeden záznam. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/36/2019 zo dňa 06.12.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. ;zn. 1To/2/2020 zo dňa 24.03.2021 bol obžalovaný uznaný vinným z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a) ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961Zb. v znení zák. č. 171/2003Z.z. v časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1,5 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 40 mesiacov.

Podľa výpisu z ústrednej evidencie priestupkov od r. 2011 má záznamy o 8 priestupkoch na úseku cestnej premávky pokutami od 20 eur do 150 eur a jeden priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, kde mu bolo uložené pokarhanie. Podľa hodnotenia Mesta Topoľčany nebol riešený komisiou verejného poriadku.

Po vykonanom dokazovaní mal súd za preukázané, že v presne nezistenom čase v období od 13.04.2011 až do skutočného zastavenia všetkých stavebných prác na základe rozhodnutia č. 2012/Výst.00568-K/3 zo dňa 07.02.2012 o zastavení prác nad rámec ohlásenia vydaným Mestom Topoľčany ako príslušným stavebným úradom, minimálne však do 25.04.2012, obžalovaný ako konateľ spoločnosti H. L. M., L. so sídlom J., D. B. XXXX, Q.: XXXXXXXXX, v Topoľčanoch na Hollého ulici v priestoroch budovy „Vilka“ ako aj jej okolí a na oplotení, všetko na parcele č. XXX/X, k.ú. J., pričom budova „Vilka“ je národnou kultúrnou pamiatkou evidovanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 10699/0, ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti vykonával stavebné úpravy a udržiavacie práce v rozpore s rozhodnutiami Krajského pamiatkového úradu v Nitre, predovšetkým s rozhodnutím pod zn.: NR-11/639-3/3017/Gaz zo dňa 13.04.2011, s rozhodnutím pod zn. NR-11/2181-2/10627/Gaz zo dňa 29.11.2011 a v rozpore so záväzným stanoviskom pod zn. NR-11/2378-4/11554/Gaz zo dňa 30.12.2011. Preukázané bolo i to, že predmetná nehnuteľnosť požíva ochranu podľa osobitného zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a tiež to, že predmetná nehnuteľnosť

je vo vlastníctve obžalovaného ako spoločníka a i konateľa spoločnosti H. L. M., L. L. L. J., D. B. XXXX, Q.: XXXXXXXX.

I keď obžalovaný popieral, že objednával vykonanie stavebných prác, ktoré prebiehali na nehnuteľnosti Vilka v žalovanom období v súvislosti s jej obnovou, toto bolo jednoznačne preukázané svedeckými výpoveďami Ing. Arch. D. A., E. D., S. T., Q. C. R., Q. S. U. a preukazujú to jednoznačne listinné dôkazy – objednávky, faktúry, výpisy z účtu, pokladničné doklady o úhradách za práce, ktoré boli spoločnosťou H. L. M. L. u týchto dodávateľov objednané, jemu dodané, fakturované a ním následne vyplatené. Súčasne svedok neb. M. R. potvrdil, že i keď spoločnosť C. L. L. uzatvorila so spoločnosťou H. L. M. L. zmluvu o nájme Vilky práve pre obdobie, ktoré sa vzťahuje k rekonštrukčným obnovovacím stavebným prácam na nehnuteľnej kultúrnej pamiatke, táto nájomná zmluva nebola fakticky naplnená. Podľa názoru súdu tomuto nasvedčujú aj výsledky dokazovania, kde žiaden z vypočutých svedkov, ktorí vykonávali práce na predmetnej nehnuteľnosti sa nevedel vyjadriť k spoločnosti C. L. L. ani k jej konateľovi M. R., s týmto nejednali a žiadne práce u nich jeho spoločnosť neobjednávala.

Dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný ako štatutárny orgán spoločnosti H. L. M. L. požiadal KPÚ v Nitre o vydanie rozhodnutia o zámere čiastočnej obnovy národnej kultúrnej pamiatky Vila v Topoľčanoch a KPÚ v Nitre dňa 13.04.2011 č. NR-11/639-3/3017/Gaz vydal rozhodnutie, ktorým dospel k záveru, že práce predpokladané v rozsahu oprava podlahovej konštrukcie pri zmene drevenej podlahy a PVC na novú úpravu poterom + dlažba, vyspravenie omietok v interiéri, oprava stropnej omietky sú v záujmoch ochrany pamiatkovým zákonom prípustné a zároveň určil podmienky pre zachovanie pamiatkovej hodnoty veci, najmä zachovať historické dochované podlahové krytiny, odborne ošetriť narušené drevené prvky podlahových krytín, podlahové krytiny zachované v havarijnom stave riešiť formou tvarovej a materiálovej kópie. Nariadil tiež vykonať reštaurátorský výskum na nálezoch starších náterových vrstiev a malieb stien a stropov zistených podľa obnovy pod novodobými opadavými, nesúvislými vrstvami a nátermi.

Výsluchom svedkyne Q. R., C. D. M. vyššie opísanými rozhodnutiami a stanoviskami KPÚ v Nitre pracovisko Topoľčany, rozhodnutiami stavebného úradu Mesta Topoľčany, ohliadkou miesta činu vykonanou v prípravnom konaní i súdnom konaní, fotodokumentáciou bolo zistené, že obžalovaný vykonával stavebné úpravy a udržiavacie práce v rozpore s rozhodnutiami Krajského pamiatkového úradu v Nitre, najmä rozhodnutím pod zn. NR-11/639-3/3017/Gaz zo dňa 13.04.2011, rozhodnutím pod zn. NR-11/2181-2/10627/Gaz zo dňa 29.11.2011 a v rozpore so záväzným stanoviskom pod zn. NR-11/2378-4/11554/Gaz zo dňa 30.12.2011. Je zrejmé, že práve obžalovaný dal vypracovať aj projektové dokumentácie Q. D. A., Q. U. riešil statiku nehnuteľnosti.

V priebehu stavebných prác na obnove kultúrnej pamiatky bolo zistené, že tieto nie sú v súlade s vydanými stanoviskami a povoleniami, preto bol nariadený štátny stavebný dozor.

Obžalovaný tento maril, nereagoval na výzvy stavebného úradu ani krajského pamiatkového úradu. Pokiaľ bol práceneschopný, žiadneho zo svojich zamestnancov nepoveril sprístupnením kultúrnej pamiatky na vykonanie štátneho stavebného dozoru a následne hneď po ukončení práceneschopnosti odcestoval do zahraničia.

Skutočnosť, že obžalovaný je zodpovednou osobou za vykonanie stavebných prác preukazujú aj právoplatné rozhodnutia Mesta Topoľčany – stavebného úradu, ktorým bola spoločnosti H. L. M. L. uložená pokuta 10000 eur a tiež právoplatné súdne rozhodnutia Krajského súdu v Nitre v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu v Bratislave, ktorými bola zamietnutá žaloba voči KPÚ v Nitre resp. jeho právnenému nástupcovi.

Stavebné práce podľa vykonaného dokazovania boli skutočne zastavené až 25.04.2012 a od uvedenej doby bolo vydané dodatočné stavebné povolenie na už vykonané práce. Tiež bolo stavebným úradom po predchádzajúcom súhlasnom stanovisku KPÚ v Nitre vydané povolenie na zmenu účelu využitia stavby Vilky z lekárne na piváreň a herňu a prebiehajú exteriérové aj interiérové stavebné práce na obnovu národnej kultúrnej pamiatky v súlade so stanoviskami, odporúčaniami a pod dohľadom KPÚ v Nitre.

Napriek platne vydanému rozhodnutiu Ministerstva kultúry SR zo dňa 09.04.1993 o vyhlásení N. J. O. A. F. P. X L.P. XXX, P. D. XXX za kultúrnu pamiatku, závery znaleckého posudku C. C. T., D. a expertného posudku C. G. A. spochybňujú opodstatnenosť tohto rozhodnutia s tým, že najväčšia hodnota predmetnej nehnuteľnosti spočíva v jej exteriéri, a to jej archeologickom a historickom výraze.

Zhodnotením vykonaných dôkazov, s dôrazom na závery znaleckého dokazovania, najmä závery znaleckého ústavu Technickej univerzity v Košiciach, súd dospel k záveru, že bolo preukázané, že konaním opísaným v obžalobe obžalovaný poškodil dôležitý kultúrny záujem tým, že poškodil vlastnú vec alebo jej časť, ktorá požíva ochranu podľa osobitného predpisu a to i s poukazom na závery znaleckého posudku, v ktorom znalecký ústav zaujal stanovisko v postupe znalcov v doposiaľ vykonaných znaleckých posudkoch a ich záverov. Uvedeným spôsobom boli naplnené všetky zákonné znaky prečinu zneužívania vlastníctva podľa § 248 odsek 1 Trestného zákona.

Z hľadiska závažnosti posúdil súd konanie obžalovaného v priamom úmysle podľa § 15 písmeno b) Trestného zákona, lebo vedel, že svojim konaním môže takéto porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s ním uzročený.

Pri úvahe o treste a jeho výmere, vychádzal súd z ustanovení § 34 odsek 1, odsek 4 Trestného zákona a po zvážení všetkých okolností prípadu, stupňa spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného, s prihliadnutím k tomu, že mu už bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky podmienčne so skúšobnou dobou 40 mesiacov, súd v zmysle § 44 Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona, keďže trest, ktorý mu bol uložený skorším rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/36/2019 zo dňa 06.12.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. ;zn. 1To/2/2020 zo dňa 24.03.2021 pokladá na ochranu spoločnosti a nápravu páchateľa za dostatočný.

O náhrade škody súd nerozhodoval, pretože nárok na náhradu škody nebol uplatnený.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (Okresný súd Nitra), a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa oznámenia rozsudku. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Nitre. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie možno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy. Právo podať odvolanie nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.